

Kwaliteitskaart

Veiligheid

2025/2026*

** In januari 2026 wordt dit document worden vervangen door het plan van "Mijn Veilige school" dat voor alle Primo-locaties wordt gemaakt.*

Inhoud

Bedoeling	3
Volwassenen zijn samen het gezag van het fatsoen	3
Verwachtingen van alle betrokken partijen / gedragscode	3
Resultaten van opvoeden	4
Sociaal-emotionele ontwikkeling	5
Sociale veiligheid / Schoolklimaat	6
Monitoring en signalering	6
Grensoverschrijdend gedrag	7
Aanpak bij grensoverschrijdend gedrag	7
Wat kinderen geleerd wordt om te gaan met ongewenst gedrag	9
Procedure schorsing/verwijderen van leerlingen Primo	10
Registratie	12
Bijlage: Acties Ingrijpen bij pesten (kort anti- pestprotocol)	13

Bedoeling

In Montessori Schiedam is het belang van een samenwerkende en veilige cultuur als volgt verwoord:

Kinderen van 'vandaag' hebben het nodig de kans te krijgen zich een stevige basis (bestaande uit kennis, inzichten en vooral uit onderzoeks- en sociale vaardigheden) te verwerven, opdat zij - in de maatschappij van 'morgen' - in staat zijn zich vanuit die basis verder te ontwikkelen.

De maatschappij verandert in een samenleving waarin een ieder die daartoe in staat is voor zichzelf en zijn omgeving verantwoording neemt en draagt.

Deze maatschappij behoort tot de meest concurrerende kenniseconomieën ter wereld, waarin mensen voortdurend blijven leren om zich aan te passen aan de zich steeds veranderende omgeving. Dit vraagt flexibiliteit en vitaliteit van alle mensen, groot en klein; gezond gedrag en bewust kiezen voor vormen van vrije tijdsbesteding helpt hen daarbij.

Daaruit voortvloeiend vraagt dit ook het maken van bewuste en verstandige keuzes die een gezonde leefomgeving bevorderen.

In de gemeenschap Montessori Schiedam die kinderen, ouders en professionals met elkaar vormen, wordt in een veilige en samenwerkende cultuur met elkaar geleefd, geleerd en gewerkt. Het dagelijks handelen van mensen die bezig zijn in de organisatie en daaromheen creëert zo'n cultuur.

Volwassenen zijn samen het gezag van het fatsoen.

Montessori's antropologische en maatschappelijke inzichten hebben directe consequenties voor haar pedagogische opvattingen. Gedurende haar hele loopbaan heeft Montessori er telkens op gewezen dat het fundamentele probleem van de pedagogiek in feite niet pedagogisch was, maar sociaal; het verbeteren van de relatie tussen kind en volwassene. De begrippen 'zelfstandigheid' en 'vrijheid' stonden daarbij centraal. Alleen zo konden kinderen zich ontwikkelen tot vrije mensen die het voortdurend verbeteren van de samenleving nastreven.

Tegelijkertijd erkende Montessori het belang van de rol die opvoeders innemen. In lijn daarmee zijn zij (ouders en leraren) gezamenlijk verantwoordelijk. Een goede opvoeding richt zich op fundamentele menselijke waarden zoals: liefde, vertrouwen, mededogen, toewijding, verantwoordelijkheid en betrokkenheid in de breedste zin van het woord.

Volwassenen zijn leiders en rolmodellen: zij vertegenwoordigen het gezag van het fatsoen. Zij zorgen voor een veilige sfeer door grensoverschrijdend gedrag op een zorgvuldige wijze aan te pakken.

Daarin werken zij als volwassenen samen met elkaar.

De kinderen voelen zich veilig als opvoeders het goede voorbeeld geven door respectvol met elkaar om te gaan, door respectvol over elkaar en over kinderen te spreken - ook in schriftelijke communicatie en op sociale media.

Indien zich een probleem voor doet of als we ons zorgen maken, dan overleggen opvoeders met elkaar. Zij zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen en die recht doet aan de situatie.

Verwachtingen van alle betrokken partijen/gedragscode

Kinderen

Van de kinderen hebben wij de volgende verwachtingen:

Ten opzichte van andere kinderen:

Kinderen gaan op een vriendelijke manier met elkaar om.

Kinderen proberen om onderlinge problemen op te lossen zonder verbaal of fysiek geweld, indien nodig wordt het oplossen ondersteund door een leraar.

Leerlingen zijn gezamenlijk, met elkaar en de leraar, verantwoordelijk voor een prettige, veilige en open sfeer in de groep waarbij ieder kind zichzelf kan zijn.

Kinderen begrijpen dat een ander kind lerend kan zijn op het gebied van gedrag.

Ten opzichte van volwassenen:

Leerlingen tonen respect.

Leerlingen accepteren het gezag en de autoriteit van ouders en onderwijsprofessionals, het onderwijsondersteunend personeel, stagiaires en vrijwilligers.

Ten opzichte van materialen van de school, van henzelf of van andere kinderen:

Leerlingen behandelen spullen met zorg.

Leerlingen nemen kostbare spullen niet onnodig mee naar school.

Ouders

Van de ouders hebben we de volgende verwachtingen:

Ten opzichte van hun eigen kind(eren):

- Ouders zorgen ervoor dat hun kinderen op tijd op school zijn, voldoende eten en drinken bij zich hebben en weer op tijd opgehaald worden.
- Kinderen hebben kleding aan die past bij het jaargetijde.
- Ouders tonen interesse in de ontwikkeling van hun kind op school en zijn actief betrokken door bijv. de ouderavonden te bezoeken en contact te onderhouden met de groepsleraar of pedagogisch medewerker.

Verder houden ouders er in hun gedrag rekening mee, dat de straat waarin ons schoolgebouw staat een woonerf is en houden zij zich aan de verkeersregels die daar gelden.

Ook houden zij er in hun gedrag rekening mee dat onze “buren” hinder kunnen ondervinden van het aan- en uitgaan van de school en ouders gedragen zich dusdanig dat deze hinder zoveel als mogelijk wordt beperkt.

Enkel kort-aangelijknde huisdieren zijn op het schoolplein toegestaan.

Ten opzichte van andere kinderen en ouders:

Ouders tonen respect.

Ouders mengen zich niet direct in een conflict dat hun kind op school heeft met een ander kind, maar bespreken dit in eerste instantie met de groepsleraar.

Ten opzichte van leraren en andere teamleden:

Ouders tonen respect.

Ouders zijn bereid, indien er problemen zijn met hun kind, in gesprek te gaan met de leraar, de zorgregisseur en/of de directeur.

Ouders hebben vertrouwen in de professionaliteit van de medewerkers.

Onderwijsprofessionals

Van onderwijsprofessionals hebben we de volgende verwachtingen:

Ten opzichte van de leerlingen:

Teamleden tonen respect voor de leerlingen, door bijvoorbeeld vragen, opmerkingen en problemen van leerlingen serieus te nemen.

Teamleden zorgen dat schoolregels duidelijk zijn voor leerlingen.

Teamleden geven het goede voorbeeld in hun omgang met elkaar, ouders en leerlingen.

Ten opzichte van de ouders:

Teamleden tonen respect voor ouders/opvoeders en erkennen dat zij de eerst-verantwoordelijken zijn voor de opvoeding van hun kind.

Teamleden nemen ouders serieus wanneer deze een vraag of probleem bespreekbaar maakt.

Teamleden zijn bereid, indien er problemen zijn met een leerling, in gesprek te gaan met de ouders, indien nodig met de zorgregisseur, interne vertrouwenspersoon en/of de directeur.

Teamleden zijn bereid kritisch naar hun eigen handelen te kijken.

Teamleden houden ouders zo goed mogelijk op de hoogte van alle ontwikkelingen die hun kind doormaakt.

Ten opzichte van andere teamleden:

Teamleden dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de dagelijkse praktijk voor alle kinderen die onze school bezoeken.

Teamleden zijn publiekelijk loyaal ten opzichte van elkaar en de school en trekken één lijn in de wijze waarop zij omgaan met ongewenst gedrag van kinderen en ouders.

Teamleden voelen zich met elkaar verantwoordelijk voor de dagelijkse praktijk

Teamleden hebben respect voor cultuurverschillen en geven hierbij het goede voorbeeld

Alle volwassenen die in dienst zijn van de school mogen een leerling aanspreken op hun gedrag, niet alleen de eigen leraar.

Onderwijsprofessionals kennen de gedragscode van Stichting Primo Schiedam

Onderwijsprofessionals zijn op de hoogte van de privacywet en AVG regelgeving.

Resultaten van opvoeden

Het bevorderen van samenwerking tussen mensen en het waarborgen van de sociale veiligheid in onze organisatie en gebouw beschouwen wij als voorwaardelijk voor het verzorgen van het onderwijs dat wij willen bieden; alleen zo kunnen de onderwijs- en opvoedingsdoelen worden bereikt die Montessori Schiedam de kinderen wil laten bereiken.

Het kunnen leven, leren en werken in een veilige en samenwerkende cultuur gunt de gemeenschap Montessori Schiedam haar kinderen ook als zij - nadat hun basisschooltijd achter de rug is - in aanloop naar en tijdens hun volwassenheid als wereldburger deelnemen aan de Nederlandse samenleving. Ontwikkelingsdoelen in het sociaal-maatschappelijke domein hebben veel raakvlakken en overlappings met bevordering van burgerschap.

In onze gemeenschap in het algemeen en in al onze groepen in het bijzonder worden **socialiteit** en **moraliteit** als aspecten van identiteitsontwikkeling mogelijk gemaakt, gestimuleerd en begeleid waardoor de kinderen leren te gaan beschikken over goede **burgerschaps**vaardigheden en attitudes die bevorderlijk zijn voor het samenleven in een democratische rechtsstaat .

Socialiteit

Socialiteit ontwikkelen betekent, dat het kind door om te gaan en rekening te houden met anderen, leert samen te werken en zich leert handhaven in een groep (sociale integratie). Het vermogen van het kind zich sociaal te gedragen is van vitaal belang, dat wil zeggen voor de ontwikkeling van het kind als persoon.

De sociale ontwikkeling vindt plaats in een heterogene groep die wordt gezien als een 'maatschappij'. Hierdoor en door de voorbereide omgeving kunnen kinderen vrije betrekkingen aangaan en samenleven en samen leren. Het proces van de sociale integratie verloopt in een aantal stappen: van de ontwikkeling van het gemeenschapsgevoel, de zogenaamde clangeest in de onderbouw, naar het geleidelijk deelnemen in een georganiseerde maatschappij, bijvoorbeeld door gezamenlijk plannen te maken en uit te voeren, groepjes te vormen en zich te oriënteren op de buitenwereld.

Om zich met andere individuen te kunnen vereenzelvigen, leert het kind het perspectief van anderen in te nemen. Binnen dit sociaal perspectief nemen zijn verschillende stadia; van ongedifferentieerd perspectief nemen bij de drie- tot vierjarigen tot en met het denken in termen van een derde persoon bij de twaalfjarigen.

Moraliteit

Morele ontwikkeling houdt in, dat kinderen het besef en de kennis ontwikkelen van de gewoonten en normen van hun omgeving, evenals het sociale gevoel van medeverantwoordelijkheid en rechtvaardigheid.

Kinderen in de onderbouw van het basisonderwijs zijn ontvangend ingesteld en absorberen indrukken. In deze levensfase imiteren zij de volwassenen in houding en gedrag en nemen ze over wat de volwassene goed vindt en in praktijk brengt.

Kinderen in de middenbouw accepteren niet zonder meer feiten en gedragingen van anderen. Ze stellen zaken ter discussie en willen ze begrijpen, voordat ze zich iets eigen maken. Montessori: 'het kind is dan een rebel'.

Oudere kinderen leren reflecteren en kijken als het ware vanuit 'een derde persoon'. In het montessorionderwijs draagt het verkeren in een heterogene groep direct bij aan de morele ontwikkeling.

Burgerschap

Als een uitkomst van de ontwikkeling van socialiteit en moraliteit als aspecten van identiteitsontwikkeling (en door het overdragen van kennis over de normen, waarden en inrichting van de democratische rechtsstaat), wordt goed burgerschap bevorderd.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Sociale veiligheid is voorwaardelijk voor samen leven, leren en werken. Dat geldt voor alle mensen die samen de gemeenschap Montessori Schiedam vormen.

Voor wat betreft de ontwikkeling van de mens verloopt deze volgens Maria Montessori volgens een aantal opeenvolgende fasen. Elke fase legt de basis voor de volgende.

Wanneer zich bij kinderen sociale conflicten manifesteren, is het belangrijk onderscheid te maken tussen kinderen die sociaal (nog) onhandig zijn en dus in sociaal opzicht nog iets te leren hebben en kinderen die sociaal vaardig zijn, maar deze vaardigheid in ongewenst, grensoverschrijdend, sociaal gedrag (zoals pesten) omzetten. Zij hebben in sociaal opzicht niets te leren, maar hebben bijzondere ondersteuning nodig in de identiteitsontwikkeling.

Stimulerende factoren bij de sociaal-emotionele ontwikkeling zijn:

- ✓ Onderwijsprofessionals richten zelf de (montessoriaanse) voorbereide omgeving in en voelen zich ervoor verantwoordelijk dit een veilige en ordelijke plek te laten zijn. Richtinggevende uitspraken in dit verband zijn:

- ✓ Kinderen ontwikkelen zich vanuit “vrijheid in gebondenheid”. Vrijheid kan bestaan als gedragsverwachtingen binnen een groep helder zijn.
- ✓ De ruimte is tegelijkertijd begrensd en open, zowel fysiek als mentaal.
- ✓ Kinderen worden erin begeleid zorg te dragen voor de fysieke omgeving en zorg te dragen voor het welbevinden en welzijn van de ander;

Sociale veiligheid / Schoolklimaat

In Montessori Schiedam heerst een veilig schoolklimaat, doordat wij preventief aandacht geven aan verschillende thema's zoals:

- ✓ Voorkomen en tegengaan van pesten
- ✓ Seksuele en relationele vorming
- ✓ Actief burgerschap en integratie
- ✓ Sociale competenties
- ✓ Mediawijsheid

Bij de start van elk schooljaar wordt sociale veiligheid preventief nagestreefd om ervoor te zorgen dat er een sociaal veilig en positief klimaat heerst op school. Het begin van het schooljaar is cruciaal voor het realiseren van een sociaal veilig klimaat in een groep. Dan begint de groepsvorming. In alle groepen wordt daarom aan het begin van elk schooljaar gewerkt binnen het thema “Wij zijn een groep”. In bovenbouwgroepen wordt dit thema na de kerstvakantie in een slanke vorm herhaald.

Leraren drukken in deze fase een positieve stempel op de sfeer en spreken met de leerlingen duidelijke regels af. Er wordt een positief klimaat gecreëerd, waar de groep profijt van heeft.

Verder zijn thema's waarin doelgericht aan thema's die identiteitsvorming, burgerschap en sociale veiligheid uitgewerkt binnen de methodiek “Avontuurlijk kosmisch”. (zie het burgerschapsdocument).

Monitoring en signalering

Cfolio en Kindbegrip

Cfolio is het instrument waarmee de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen continu wordt gevolgd.

Daarnaast wordt Kindbegrip gebruikt om de sociaal- emotionele ontwikkeling van kinderen periodiek in beeld te brengen. Het invullen wordt voor elk kind tenminste jaarlijks gedaan. De uitkomsten geven professionals informatie over de (voorwaarden voor) de ontwikkeling van het individuele kind op dit terrein. Gebundelde kind- informatie geeft professionals ook informatie over de stand van zaken op dit gebied in de groep als geheel

Monitor sociale veiligheid

Grensoverschrijdend gedrag vindt vaak plaats buiten het zicht van volwassenen. Soms zijn er signalen dat er mogelijk iets aan de hand is, maar soms ook niet.

Jaarlijks nemen we de monitoring Sociale Veiligheid van het WMK in ParnasSys af bij kinderen in de leerjaren 6, 7 en 8. Deze monitoring is gevalideerd en gestandaardiseerd. Het geeft ons een beeld van het pedagogisch klimaat en het welbevinden van onze leerlingen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Resultaten van de monitor kunnen, wanneer deze een signaal afgeven, een aanleiding zijn tot interventies. De gegevens worden gepubliceerd op Scholen op de kaart en gedeeld met de onderwijsinspectie.

Samen met de monitor wordt een leerlingtevredenheidpeiling uitgevoerd waarvan de vragen gericht zijn op de beleving van het onderwijs; deze peiling is dus niet gericht op sociale veiligheid.

Oudertevredenheidspeiling

Elk jaar wordt een oudertevredenheidspeiling uitgevoerd. We doen dit met een vragenlijst uit WMK via ParnasSys. In de vraagstelling komt ook de veiligheidsbeleving van kinderen zoals ouders die inschatten naar voren. De verbeterpunten nemen wij waar mogelijk en noodzakelijk mee in onze plannen en vervolgaanpak.

We delen de uitkomst in onze nieuwsbrief en publiceren deze op onze website.

Personeelstevredenheidpeiling

Ook de tevredenheid en met name de veiligheidsbeleving van de medewerkers wordt gemonitord, onder andere via de jaarlijks tevredenheidpeiling die wordt uitgevoerd via ParnasSys met een vragenlijst uit WMK. In de vragenlijst zijn in elk geval vragen over het ervaren van sociale en fysieke veiligheid opgenomen.

De drie tevredenheidpeilingen en de monitor sociale veiligheid hebben hetzelfde doel, namelijk signaleren of er sprake is van onveilige situaties. Door de resultaten in samenhang te zien, kunnen we kijken of er thema's zijn die zowel in het oog springen bij kinderen, ouders als medewerkers.

Grensoverschrijdend gedrag

Voor iedereen die onze school betreedt geldt, dat grensoverschrijdend gedrag niet wordt geaccepteerd!

Beschrijvingen

Onder grensoverschrijdend gedrag wordt in Montessori Schiedam verstaan:

Agressie en geweld

Hieronder vallen pesten, psychisch of fysiek lastigvallen, bedreigen of aanvallen van anderen.

Discriminatie

Hieronder valt het, in welke vorm dan ook, doen van uitspraken over het verrichten van handelingen of het nemen van beslissingen over personen die beledigend zijn voor personen vanwege hun ras, godsdienst, geslacht, uiterlijk, beperking, levensovertuiging, genderidentiteit, leeftijd en/of seksuele geaardheid dan wel het maken van enig onderscheid op basis van deze factoren.

Intimidatie

Hieronder valt ongewenste (seksuele) toenadering in de vorm van verzoeken om (seksuele) gunsten en/of ander verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag.

Diefstal

Hieronder valt het wegnemen of zich onrechtmatig toe-eigenen van andermans bezittingen.

Vandalisme

Hieronder valt het met opzet vernielen, beschadigen of onbruikbaar maken van andermans bezittingen.

Aanpak bij grensoverschrijdend gedrag

Ongewenst gedrag kan in zwaarte zeer variëren, bijvoorbeeld van een ruzietje op het schoolplein tot het stelen van andermans spullen, van het eten van kauwgom tot het structureel pesten van groepsgenoten. Ongewenst gedrag is daarom verdeeld in vijf categorieën, bij iedere categorie behoren specifieke verplichte acties en mogelijke acties.

- **Categorie 1: Incidentele overtredingen**

De groepsleraar neemt pedagogische maatregelen om het gedrag van de leerling zodanig te corrigeren dat de leerling, binnen afzienbare tijd, het ongewenste gedrag laat afnemen dan wel dat dit verdwijnt.

Verplichte acties:

Geen.

Mogelijke acties:

Worden door de leraar zelf bepaald.

- **Categorie 2: Aaneenschakeling van incidentele overtredingen of ernstigere misdragingen.**

Herhaaldelijke overtredingen of moedwillig schade toebrengen aan materiaal.

Verplichte acties:

- ✓ Aantekening/incidentregistratie in leerlingdossier.
- ✓ Ouders op de hoogte stellen van het ongewenste gedrag (schriftelijk, telefonisch of in een gesprek).
- ✓ Kindgesprek voeren.
- ✓ Leerlingbespreking in het bouwteam

Mogelijke acties:

- ✓ Melding bij de zorgregisseur.
- ✓ Corrigerende maatregelen door de leraar.

- **Categorie 3: Voortdurende overtreedingen als onder 1 en 2 of ernstigere misdadingen.**
Voortdurende overtreedingen.

Verplichte acties:

- ✓ Aantekening/incidentregistratie in leerlingdossier.
- ✓ Ouders op de hoogte stellen van het ongewenst gedrag in een gesprek (niet schriftelijk of telefonisch) eventueel ondersteund door de zorgregisseur.
- ✓ Kindgesprek voeren
- ✓ Leerlingbespreking in Bouwteam
- ✓ Overleg met de zorgregisseur over aanpak in de groep.
- ✓ Gesprek met ouders over het op één lijn brengen van de benadering van school en thuis van het probleem.
- ✓ Melding bij de directeur.

Mogelijke acties:

- ✓ Consequentie verbinden aan gedrag, zoals: herhaaldelijk nablijven, uit de groep verwijderen voor bepaalde tijd (dagdeel), uitsluiting van een activiteit als er geen verbetering merkbaar is.
- ✓ Gesprek met ouders over mogelijke hulpverlening, bijv. via de jeugdprofessional.
- ✓ Overleg met de zorgregisseur over mogelijke aanmelding voor breed overleg bijvoorbeeld via het Ondersteuningsteam.

- **Categorie 4: Structureel onaangepast gedrag.**

Voortdurende overtreedingen of verergering.

Verplichte acties:

- ✓ Aantekening/incidentregistratie in leerlingdossier i.v.m. dossiervorming.
- ✓ Overleg met de zorgregisseur en de directeur.
- ✓ Gesprek met ouders (niet schriftelijk of telefonisch) met de zorgregisseur én de directeur waarin ouders verplicht worden actie te ondernemen (bijvoorbeeld hulp zoeken, contactschrift bijhouden, onderzoek zorgteam) om aan gedragsverandering mee te werken (zo niet: dringend advies overplaatsing naar andere school) waarin duidelijk wordt verteld dat de grenzen van de school in zicht komen.

Mogelijke acties:

- ✓ Straffen (in overleg met de directeur) als uit de groep plaatsen voor langere of onbepaalde tijd, uitsluiting van bepaalde activiteiten voor langere of bepaalde tijd
- ✓ Schorsing via schorsingsprotocol Stichting Primo Schiedam
- ✓ Overleg met de zorgregisseur over mogelijke aanmelding bij Samenwerkingsverband Onderwijs dat past en bespreking in de wijk.

- **Categorie 5: Structureel onaangepast gedrag waar door de school geen of onvoldoende invloed (meer) op uitgeoefend kan worden om gedragsverandering te bewerkstelligen.**

De grens van de school is bereikt. Een verwijderingsprocedure wordt gestart.

- ✓ Gesprek met ouders altijd onder leiding van de directeur.
- ✓ Overleg over overbruggingsmaatregelen als uit de groep verwijderen, overplaatsen naar andere groep of school,
- ✓ leerplicht inschakelen, enz.

Indien ouders of andere bezoekers zich schuldig maken aan agressief gedrag (verbaal en/of fysiek), geweld, vandalisme, diefstal, discriminatie en intimidatie zal hen door de directeur de toegang tot de school onttrokken worden, hetgeen kan leiden tot verwijdering van de leerling. Gehandeld zal worden volgens het schorsings- en verwijderingsprotocol van Primo. Aangifte bij de politie wordt overwogen en al dan niet gedaan.

Wat kinderen geleerd wordt om te gaan met ongewenst gedrag

Fase 1 : kind heeft last van een ander

We leren kinderen om rustig aan te geven dat ze ergens last van hebben en te vragen of de ander wil stoppen. Soms wordt een incident groter doordat kinderen het gedrag van een ander ervaren als pesten, en vervolgens agressief of klagerig reageren (richting groepsgenoten, leraar, ouders). Groepsgenoten, leraren en ouders kunnen dit onbewust versterken, bijvoorbeeld door agressief gedrag goed te keuren ("mep maar terug"), té veel medelijden te tonen of kwaad te spreken over het andere kind. Tips voor leraren en ouders:

- Ga na een conflict of gedoe geen rechter spelen om dader en slachtoffer te identificeren. Richt je op de toekomst: "Willen jullie het oplossen? Hoe zouden jullie dit de volgende keer anders kunnen doen?"
- Leer kinderen hoe je op een rustige, respectvolle manier zegt dat je last hebt van iemand. De woorden en toon moeten bij het kind zelf passen.
- Leer kinderen te stoppen met hun gedrag als een ander aangeeft er last van te hebben.
- Geef hierin zelf het goede voorbeeld. Hoe doet u als u last heeft van iemand in uw gezin, familie, vriendenkring, buurt? Welke gedragsvoorbeelden krijgen kinderen van u?
- Spreek met respect over andere kinderen, ouders en leraren.
- Bespreek met kinderen het verschil tussen plagen en pesten.
- Leer kinderen de intenties van anderen te interpreteren. Een kind kan iets als een grapje bedoelen, maar een ander kan het als beledigend opvatten. Leer kinderen om te checken hoe de ander het bedoelde.

Fase 2 : het ongewenste gedrag gaat door

Vaak blijft het bij een herhaling van een incident en is er géén sprake van structureel pesten. Als jij niet meer op het vervelende gedrag let, houdt het meestal vanzelf op. Gaat het toch door? Dan stap je naar een volwassene die kan helpen.

Tips voor leraren en ouders:

- Leer kinderen weg te lopen bij vervelend gedrag, en steun te zoeken bij leeftijdsgenoten. Voor sommige kinderen is dit een oefening in zelfbeheersing.
- Geef hierin zelf het goede voorbeeld. Laat u zich bepalen door negatieve personen in uw leven? Of besteedt u energie aan positieve zaken?
- Leer kinderen om hulp te vragen bij een volwassene als vervelend gedrag doorgaat. Bespreek het verschil tussen klikken en om hulp vragen.
- Vraag kinderen of het de bedoeling was om de ander bang, verdrietig, boos te maken of pijn te doen. Laat kinderen zelf nadenken over een oplossing die goed is voor alle betrokkenen.
- Problemen tussen kinderen die zich op school voordoen, worden op school opgelost. School betreft indien nodig de ouders daarbij.
- Spreek, ook als zich problemen voordoen, met respect over andere kinderen, ouders en leraren.

Fase 3 : iemand wordt structureel lastiggevallen vanuit een machtspositie (pesten)

Definitie pesten:

Wanneer een kind of groepje in een machtsverhouding steeds opnieuw een ander kind blijft lastigvallen (psychisch, verbaal of fysiek), spreken we van pestproblematiek. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Het gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig.

Pesten is heel schadelijk zijn en daarom moeten we samen zorgen dat het snel stopt. Hierbij gaat het om duidelijk begrenzen van ongewenst gedrag (van alle partijen) en het herstellen van het vertrouwen. Omdat ieder pestgeval weer anders is, staan hieronder een aantal vuistregels die wij hanteren.

- Denk aan alle rollen binnen het pesten, maar: we delen kinderen niet in, in daders en slachtoffers. Pesten is een complex probleem waarbij daders en slachtoffer niet altijd te scheiden zijn en soms een en dezelfde persoon is. Kinderen worden niet in hun kracht gezet door ze te labelen als dader of slachtoffer. De 'dader' wordt dan negatief bekeken (met wantrouwen) en doet dan al snel iets fout in de ogen van anderen. Het 'slachtoffer' wordt dan als zwak bestempeld, en wordt niet aangesproken op zijn of haar (veer)kracht.

Hoe dan wel:

- We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen.
 - We blijven met respect spreken over en met elkaar.
 - Wij (ouders en team) geven hierin het goede voorbeeld.
 - Wij kunnen ook de handvatten en tips gebruiken van Fase 1 en 2, zoals hierboven omschreven.
 - Volwassenen keuren het pestgedrag af en er volgt een consequentie indien het doorgaat. Hierbij wordt pestgedrag omgebogen in positief en betrokken gedrag in de groep.
-
- We leren kinderen verantwoordelijkheid te nemen en een positieve rol te spelen voor elkaar. We leren buitenstaanders (groepsleden) het pestgedrag niet te bekrachtigen. Kinderen leren een goede vriend te zijn van de pester: help je vriend door hem weg te halen uit het pesten en met hem iets anders te gaan doen. Als omstanders niet ingrijpen, stemmen ze impliciet in met pesten.
 - We leren kinderen die gepest worden oefenen om duidelijk hun grens aan te geven, geen voeding te geven, erbij weg te gaan en naar een maatje te gaan. Werkt het niet, dan ga je naar het aanwezige gezag.
 - Groepsleden hebben allemaal maatjes. We leren kinderen hoe je een goed maatje kan zijn voor iemand die last heeft van een ander. Wees zelf te vertrouwen, geef geen voeding aan pestgedrag en ga samen iets anders doen.

Procedure schorsing/verwijderen van leerlingen Primo

Het komt weleens voor dat een school overweegt om op grond van de geschiedenis van en met een leerling over te gaan op schorsing of verwijdering. Het bestuur is verantwoordelijk voor de procedure bij schorsing en verwijdering. Stichting Primo heeft hiervoor een procedure (zie site primoschiedam).

De **Wet op het Primair Onderwijs** spreekt over verwijdering. De wet stelt het volgende:

Artikel 40 Toelating en verwijdering van leerlingen

1

De beslissing over toelating en verwijdering van leerlingen berust bij het bevoegd gezag. De toelating tot de school is niet afhankelijk van het houden van rechtmatig verblijf in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000.

5

Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bevoegd gezag de betrokken groepsleerling. Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorggedragen dat een andere school, een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs bereid is de leerling toe te laten. Indien aantoonbaar gedurende 8 weken zonder succes is gezocht naar een zodanige school of instelling waarnaar kan worden verwezen, kan in afwijking van de vorige volzin tot definitieve verwijdering worden overgegaan.

Protocol schorsing en verwijdering van leerlingen

Dit protocol treedt in werking als er sprake is van ernstig ongewenst gedrag door een leerling, waarbij psychisch en of lichamelijk letsel aan derden is toegebracht.

Er worden drie vormen van maatregelen genomen:

1. Time-out
2. Schorsing
3. Verwijdering

Time-out

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontnomen. Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht (zie noot 1).

De time-out maatregel kan eenmaal worden verlengd met 1 dag. Daarna kan de leerling worden geschorst voor maximaal 1 week. In beide gevallen dient de school vooraf of – indien dat niet mogelijk is – zo spoedig mogelijk na het effectueren van de maatregel contact op te nemen met de ouders.

De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij zijn de groepsleraar (indien mogelijk) en de directeur van de school aanwezig.

Van de het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingdossier opgeslagen (zie noot 2).

De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directeur van de school. De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag.

Schorsing

Pas bij een volgend ernstig incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing. De wettelijke regeling voor het openbaar onderwijs is hierbij van toepassing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden: Protocol schorsing en verwijdering pagina: 2. Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing door de directeur in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.

Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden (zie noot 3).

De schorsing bedraagt maximaal 1 week

De betrokken ouders/verzorgers worden door de directeur uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossings-mogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.

Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor gezien getekend en in het leerlingdossier opgeslagen. De ouders ontvangen een brief met daarin de reden van de schorsing. Een kopie van de brief wordt verzonden aan:

- Het bevoegd gezag
- De ambtenaar leerplichtzaken
- De inspectie onderwijs (het bestuur moet de Inspectie van het Onderwijs schriftelijk in kennis stellen van een schorsing voor een periode van langer dan een dag en daarbij de reden vermelden. In het Internet Schooldossier is hiervoor een speciale mogelijkheid opgenomen. Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen over het beroep.

Verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering.

De wettelijke regeling voor het openbaar onderwijs is hierbij van toepassing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag.

Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken leraar en de ouders te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis worden gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend.

Het bevoegd gezag informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen worden op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift.

De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen.

Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.

Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.

De brief met daarin de reden van de verwijdering wordt verstuurd naar de:

- ✓ De ambtenaar leerplichtzaken
- ✓ De inspectie onderwijs
- ✓ Het Samenwerkingsverband Onderwijs dat past

Een besluit tot verwijdering is pas mogelijk nadat een andere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs is gevonden om de leerling op te nemen of dat aantoonbaar is dat het bevoegd gezag, gedurende acht weken, er alles aan heeft gedaan om de leerling elders geplaatst te krijgen. Zodra er sprake is van een verwijdering neemt de directeur namens het bevoegd gezag contact op met de leerplichtambtenaar en het Samenwerkingsverband Onderwijs dat past.

Noot 1:

Veiligheid staat voorop. Is er geen contact mogelijk met de ouders, dan wordt de leerling buiten de groep opgevangen.

Noot 2: De time-out zetten wij in bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school: het is principieel geen strafmaatregel maar een ordemaatregel in het belang van de school; daarom geen aantekening van de time-out maar van het incident in het dossier van de leerling.

Noot 3: Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen en met name de Doorstroomtoets wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets, maar niet in de groep geplaatst worden. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.

Noot 4: Wezenlijk is dat de schorsing aan een maximumtermijn gebonden is; zij mag geen verkapte verwijdering worden. De termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele verwijderingsbeslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden. Voor de meest actuele versie van dit protocol verwijzen wij naar de website van Primo:

[Protocol schorsing en verwijdering van leerlingen \(primoschiedam.nl\)](https://www.primoschiedam.nl/protocol-schorsing-en-verwijdering-van-leerlingen)

Registratie

Alle incidenten met betrekking tot agressie en geweld worden geregistreerd (dus ook de minder ernstige).

Ernstige incidenten worden gemeld aan de directeur en/of het bestuur.

De directeur/bestuur draagt zorg voor eventueel verplichte melding aan Arbeidsinspectie door middel van betreffende incidentenmeldingsformulier.

Incidenten waar leerlingen bij betrokken zijn, registreren wij in ons leerlingvolgsysteem (Parnassys).

In de registratie wordt onderstaande informatie vermeld:

Plaats van het incident:

Datum & tijdstip:

Betrokkenen:

Korte beschrijving van het incident:

Van welk soort incident was er sprake?

fysiek:

verbaal:

dreigen:

vernieling:

diefstal:

anders nl.:

Is er schade? Wat zijn de kosten?

materieel:

fysiek letsel:

psychisch letsel:

Anders:

Afhandeling (beschrijf hoe het incident is afgehandeld):

bijlage A

Acties Ingrijpen bij pesten (*anti- pestprotocol*)

Schoolbeleid / Gedragscode in het kort

Van pesten is sprake als er een situatie is waarin de pester fysiek of mentaal sterker is dan de gepeste. De volgende afspraken zijn hierover gemaakt:

- ✓ Basisafpraak is dat pesten niet/nooit wordt getolereerd.
- ✓ Preventief wordt aan het begin van elk schooljaar het thema “Wij zijn een groep” met de kinderen behandeld / doorgemaakt;
- ✓ Kinderen houden zich aan de groepsafspraken zoals:
 - respectvol met elkaar omgaan
 - elkaar accepteren/waarderen zoals we zijn
 - bedreigen elkaar niet
 - doen elkaar geen pijn

Melden gevaarlijke situaties/pestgedrag/vernielingen

- ✓ Personeelsleden spraken af dat iedereen altijd op pestincidenten reageert.
- ✓ Pesters moeten weten dat hun gedrag door alle volwassenen gestopt zal worden;
- ✓ Direct tussenbeide komen en vervolgens melden bij de groepsleraar is de afspraak;
- ✓ Aan de pester en gepeste wordt duidelijk gemaakt dat pesten niet wordt getolereerd en dat er in ieder geval een gesprek volgt met de groepsleraar;
- ✓ Er kunnen sancties volgen, afhankelijk van de situatie, zoals een gesprek met de groepsleraar, de directeur en/of met de ouders;
- ✓ Er wordt door de groepsleider in samenwerking met de intern begeleider een anti-pestprogramma gericht op de groep of een deel daarvan ingezet;
- ✓ Pestende kinderen moeten weten dat hun gedrag niet / nooit getolereerd wordt
- ✓ Gepeste kinderen moeten weten dat zij te allen tijde terecht kunnen bij volwassenen in Montessori Schiedam en dat er hulp te verwachten is van groepsleraren en andere teamleden.
- ✓ Omstanders moeten weten dat zij “nee” kunnen zeggen als pesters hen in het pesten willen betrekken. Zij kunnen ook iets doen om gepeste leerlingen te helpen, vooral door naast hen te gaan staan en het isolement te doorbreken.